

UTIŠENÁ BOUŘE

Moře lásky

Často zakoušíme to, co prožívali rybáři; abychom překonali nesnáze, musíme důvěřovat Ježíši, který je naší kotvou záchrany.

Předškolní věk (4 – 6 let)

Katecheze č. 2 z cyklu „Zázraky pro předškoláky“

Úžasná věc

Poznámka pro katechetu: Italské slovo *miracolo* znamená v češtině zázrak. Slovník cizích slov k tomu říká, že „pochází z latinského *miraculum*“. Je to tedy věc úžasná. Podle katolické teologické definice je to mimořádná, smysly vnímatelná skutečnost mimo a nad obvyklým řádem přírody, kterou učinil Bůh.

Tři stromy

V úvodu dětem **vyprávíme příběh** o třech stromech, které snily o své slavné budoucnosti, tento sen se však rozplynul ve chvíli, kdy byly pokáceny. Zdálo se, že je všemu konec. Stromy ale pak zjistily, že každý z nich svým vlastním způsobem vstupuje do Ježíšova života; jeden z nich se stal lodí, na které Ježíš uklidnil bouři. V životě se nám vždy nepodaří uskutečnit naše sny, ale každopádně na nás čekají různá překvapení a radosti!

Příběh tří stromů najdete na <https://www.youtube.com/watch?v=TQdukzvHtgk>.

Zmlkni, utiš se!

Pokračujeme **vyprávěním příběhu z evangelia**: Jednoho dne Ježíš a jeho učedníci pluli přes jezero. Ježíš byl už unavený, a tak usnul. Najednou se strhla velká bouře. Na loď se valily velké vlny a plnily ji vodou. Učedníci měli strach, a vzbudili proto Ježíše: „Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?“ Ježíš pak okřikl vítr a přikázal bouři: „Zmlkni a utiš se!“ Bouře hned přestala a voda se uklidnila.

Ježíš pak napomenul učedníky za jejich malou víru a oni se udiveně ptali jeden druhého: „Kdo to jen je, že ho poslouchá i vítr i moře?“ (Mt 8,23–27; Mk 4,35–41; Lk 8,22–25 a text italského Katechismu pro předškoláky v Příloze 1).

Barva, emoce

Zdramatizujte s dětmi **tuto událost** a **povídejte si** pak s nimi o tom, co dělalo jezero, učedníci a Ježíš. Během tohoto rozhovoru nechte za pomoci otázek níže **vyprávět děti jejich prožitky** a **namalovat** je jako obrázky. Ke každé emoci přiřaďte jednu barvu, kterou pak vymalují celý papír. Všechny papíry pak můžeme připevnit na jednu velkou loď namalovanou na kartonu. Podle zbývajících času vybereme některé z navržených aktivit:

■ **ZLOSTNÁ** bouře

Už jste někdy viděli bouři na moři? Umíte se i vy rozzlobit? Proč? Jak se vám podaří se uklidnit?

Hra: Vyzveme děti, ať si představí, že sedí v loďce. Přehodíte přes ně modrou látku, s jejíž pomocí naznačíte velké vlny. Děti si tak mohou vybavit prožitek rozbouřeného moře.

■ **STRACH** učedníků

Proč měli učedníci strach? Z čeho máte strach vy? Co s tím děláte?

Hra: Strašák; Slepý vlk (nebo další inspirace – vše najdete v Příloze 2)

■ **KLID** jezera po bouři

Proč se jezero uklidnilo? Kdy se cítíte klidní a odpočinutí?

Hra: Děti si lehnou na zem s rukama a nohama nataženýma a se zavřenýma očima mají za úkol poslouchat a popsat všechny zvuky. Využijeme pracovní list – práce s dotvářením obrázků lodi na jezeře.

■ Ježíšova **DŮVĚRA A RADOST**

Kdy jste šťastní? Jak se přitom cítíte? Řekněte, komu důvěřujete?

Hra: Aktivitu lze využít pouze v případě, že máme k dispozici temný a bezpečný prostor (sklep, půda, temná chodba): děti se zavázanýma očima mají za úkol potmě projít společně určenou trasu, přitom je vede pouze první z nich, který má v ruce baterku. Na konci pak budou vyprávět, co zažili. Ježíš je jako světlo, pomáhá nám zvítězit nad strachem a těžkostmi.

Aktivita

Ve volném čase můžete využít i zbývající aktivity z pracovního listu.

Modlitba

V listopadu církev slaví slavnost Všech svatých, těch, kteří důvěřovali Ježíši. Poprosme o jejich přímluvu, abychom byli schopni překonat všechny naše překážky.

Autor: Anna Maria Ambrosini

*S laskavým svolením nakladatelství Elledici překlad a úpravy z Dossier Catechista
2/2019 – 2020 David Žofák.*

PŘÍLOHA 1

Utišení bouře

S Pánem na lodi našeho života se nikdy nesmíme bát ničeho zlého. On je naše útočiště a síla.

Mk 4, 35-41

Utišení bouře je sugestivní událost s detaily, které mohou zasáhnout představivost dětí. Je třeba nezatížit příběh prvky, které víc zdůrazňují mimořádnou skutečnost než hlavní poselství, které je v něm obsažené. To je shrnuto v nezbytnosti víry v Ježíše, dokonce i ve chvíli nejtěžší a nejobtížnější zkoušky.

Přítomnost Pána nikdy nezkłame, i když se zdá, že spí vedle nás.

Příběh je tedy vhodný ve chvílích, kdy dítě cítí potřebu otevřít se Pánu s důvěrou, v modlitbě a naslouchání, a chce ho požádat o podporu a sílu.

MODLEME SE

Ježíši,

ty jsi moje opora a síla,

spolu s tebou se nebojím žádného zla.

PŘÍLOHA 2

STRAŠÁK (hra do místnosti)

Hru začíná hráč, který představuje „strašáka“. Řekne např.: „Strašák přikazuje zelenou!“ V tu chvíli musí ostatní hráči hledat předmět určené barvy a zachránit se tím, že na něj položí ruku. Úkolem strašáka je chytit jednoho z hráčů tak, že se ho dotkne dříve, než se dostane do bezpečí. Zajatý hráč se v dalším kole stává „strašákem“.

SLEPÝ VLK (hra do venkovního prostoru nebo velké místnosti)

Před začátkem hry se jasně určí místo, které představuje ovčín (prostor mezi dvěma stromy nebo keři, simulovaný plot pomocí čáry nakreslené na zemi apod.), uvnitř kterého jsou ovce nedotknutelné, a vybere se hráč, který bude představovat vlka.

Na povel „jdi“ vlk opustí svůj brloh (umístěný poblíž ovčína) a začne se pohybovat po prostoru; ostatní (ovce) ho následují v malé vzdálenosti.

Najednou jeden ze skupiny zavolá: „Vlk! Vlk!“; při tomto zavolání se všichni zastaví a vlk, aniž by se otočil, se zeptá: „Kdo mě volá?“

Hráč, který volal, může odpovědět dvěma způsoby:

- a) umí říci jméno nějakého masožravého zvířete (lev, tygr, orel, vlk, kočka atd.); v tomto případě vlk odpovídá: „To se mi nelíbí!“ a pokračuje (následován skupinou) v chůzi;
- b) volající může odpovědět: „Ovce!“; v tomto případě vlk říká: „To se mi líbí!“, otočí se a začne honit ovce, které se stejně rychle vyhýbají pronásledování a utíkají do vymezeného území – ovčína.

Pokud se vlkovi žádnou ovci ve vymezeném čase nepodaří chytit, hra začíná znovu; pokud se mu naopak podaří ovci chytit (stačí se jí jen dotknout), navzájem si vymění místa.

Aby hra získala určitou soutěžní zajímavost (která je více stimulující), lze stanovit vyřazovací kritéria:

- a) vlk, který třikrát za sebou nechytí žádnou ovci, je prohlášen za „bezzubého vlka“ a vyřazen ze hry;
- b) ovce, která je třikrát chycena, je prohlášena za „chromou ovci“ a vyřazena ze hry.

NEMĚJTE STRACH

Dětem řekneme, že do dvou krabic (které jim zároveň ukážeme), je možné vhodit náš strach (první krabice) ale také všechno, při čem ukážeme svou odvalu (druhá krabice)!

Krabice strachu

Co je to strach? V internetové encyklopedii se píše, že „strach je emotivní stav nejistoty, ztráty a úzkosti před skutečným nebo vymyšleným nebezpečím.“

Zeptáme se dětí, z čeho mají strach. Diskusi uvedeme informací, že i když někdo říká, že nemá strach z ničeho, nakonec se zjistí, že i on někdy strach má – tak jako všichni. Dřív

nebo později všichni zakusí strach z opuštěnosti, ze tmy, z příšer, z blesků... Děti se zasmějí, když zjistí, že myš má strach z kočky, kočka ze psa, pes z vlka, vlk z tygra, tygr ze slona a slon z myši! ☺

Dětem můžeme rovněž vyprávět příběh „Odvážná polévka“, který najdeme v závěru metodiky. Na obrázky ze stejnojmenné knížky se můžete podívat na <https://www.youtube.com/watch?v=iHHQjOHMEzY>

Děti povzbuzené příběhem poté vyprávějí své vlastní zážitky se strachem – mohou jej zobrazit nějakým obrázkem, tvarem, barvou, vystřiženým obrázkem, slovem. Do připravené „krabice strachu“ pak vložíme všechno, co děti vytvoří.

Krabice odvahy

Encyklopedie říká, že odvaha je „duševní síla snášet nebezpečí a náročné situace“. Děti teď mohou – podobně jako tomu bylo u strachu – vyjádřit téma „odvaha“ a následně pak všechno, co vytvoří, vhodí do připravené „krabice odvahy“.

Tuto část ukončíme následující úvahou: Znamý italský spisovatel Manzoni řekl, že odvahu nikdo nemůže dát sám sobě. My ale víme, že když svůj život svěříme do rukou Ježíše vzkříšeného, daruje nám ji on sám!

ODVÁŽNÁ POLÉVKA

Vyprávění podle příběhu Maryann Cocca-Leffler

Malý medvídek mýval Oliver měl ze všeho strach: z nových věcí, z rachotu, ze samoty a také měl strach ze svého vlastního stínu. Jeho kamarád lišák si toho všiml a navrhl mu, že by mu odvahu mohl pomoci najít velký medvěd.

Přišli tedy za medvědem a ten zrovna vařil odvážnou polévku. Oliver se ho zeptal, jak by mohl získat odvahu. Medvěd mu odpověděl, že zrovna vaří odvážnou polévku, jen mu do ní schází jedna důležitá ingredience, a tu by mu mohl přinést právě Oliver. Měl pro ni jít přes temný les, prudký potok, pak na vysokou horu, na jejímž vrcholu je jeskyně a v té jeskyni je krabice – a tu musí medvědovi přinést.

Oliver dostal strach! Medvěd mu ale řekl, že má více odvahy, než si myslí, a že to zvládne. Oliver si tedy řekl: Teď nebo nikdy!

Každý z přátel mu přinesl něco, co by se mu mohlo na cestě hodit: brnění a štít, košík s jídlem, hromadu klacků na výrobu mostu a hůl... Oliver se tedy vydal na cestu.

Když ušel kus cesty, začaly ho všechny ty věci tížit... Řekl si: „Brnění je těžké – bez něj budu rychlejší; k jídlu si natrhám lesní jahody a přes řeku přejdu po spadlém stromu a pomůžu si holí, tu jedinou si nechám! Když byl na druhé straně řeky, vydal se k hoře. Cesta však byla zarostlá trnitými keři, kterými se musel Oliver prosekávat. Přitom ale zlomil hůl, která mu ještě ze všech věcí zbyla. Nakonec se mu to povedlo: došel až na vrcholek hory a uviděl jeskyni...

Když vstoupil dovnitř, všiml si, jak na něj zezadu svítí sluníčko a on vrhá do jeskyně dlouhý a výhružný stín. Se strachem postoupil kousek dopředu a uviděl před sebou na zemi – dál v jeskyni – krabici, kterou měl přinést. Najednou však spatřil, že blízko ní stojí obluda!

Rychle se proto schoval za hromadu kamení. Jenomže se jednoho kamene neopatrně dotknul, a ten spadl z hromady dolů. Obluda se k němu otočila a třaslavým hlasem se ho zeptala: „Kdo jsi? A co tady chceš?“ Oliver si všiml, že i teď před sebe vrhá do jeskyně obrovský stín... Je možné, že by se ho ta obluda bála? A řekl co nejsilnějším a nejhlubším hlasem: „Já jsem Oliver a přišel jsem si pro tuhle krabici!“ „Tuhle krabici? Tady ji máš... ale hlavně tě prosím, neubližuj mi!“

Oliver si vzal krabici a rychle vyšel z jeskyně. Tam se potkal se svými přáteli, kteří se ho už vydali hledat a po cestě našli všechny věci, které mu darovali. Mysleli si, že chudák Oliver už asi nežije... Ten jim řekl: „Utíkejme – v jeskyni je netvor!“ A všichni se dali na útěk. Když doběhli k medvědovi, který stále ještě vařil tu svou odvážnou polévku, otevřel Oliver krabici a v ní... nic nebylo!

„Jak je možné, že v ní nic není... Promiň, medvěde, že ti nemůžu dát tu správnou přísadu do tvé odvážné polévky,“ smutně řekl Oliver.

Medvěd odpověděl: „Vždyť jsi mi ji přinesl! Věděl jsem, že krabice je prázdná.“

„Tak ty jsi po mně chtěl, abych se vydal na tu cestu úplně zbytečně?“

„Ty jsi ale vůbec nešel zbytečně – překonal jsi nástrahy celé cesty i svůj strach. Odvaha totiž není uvnitř truhly – ale uvnitř tebe!“

„A odvážná polévka?“ zeptal se Oliver.

„Polévka se jmenuje odvážná proto, že ji nabízím jenom tomu, kdo je odvážný,“ řekl velký medvěd.

„Já jsem odvážný!“ vykřikl Oliver a zvedl nad hlavu svou miskou...

Všichni na palubu! Čeká tam na nás přítel

Ježíš byl se svými přáteli na jezeře
na loďce plul mezi vlnami.
Když začal vítr dout
a hrozilo, že loďku zničí,
Ježíš zvolal: „Zmlkni, utiš se!“
Ježíš je i s tebou, neměj strach,
I o tebe dnes postará se.

♦ Na vlny nalep kousky
natrhaného modrého
krepového papíru

♦ Vymaluj voskovými
pastelkami moře,
které Ježíš uklidnil.

♦ Dívat se, naslouchat a pracovat

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/503-biblicky-pribeh-zazrak-utiseni-boure>

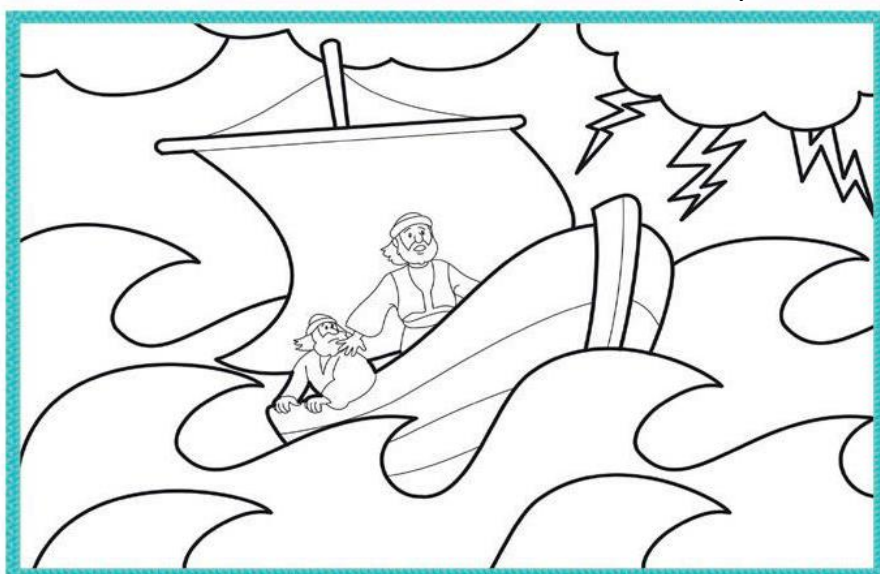
<https://www.youtube.com/watch?v=73iCQn4nHxk> (italsky – možno pustit bez
zvuku a video komentovat)

<https://www.youtube.com/watch?v=W-iVlOcR0fM> (zvuk vln, možno pustit při
práci s obrázky)

Všichni na palubu! Čeká tam na nás přítel

Ježíš byl se svými přáteli na jezeře
na loďce plul mezi vlnami.
Když začal vítr dout
a hrozilo, že loďka se zničí,
Ježíš zvolal: „Zmlkni, utiš se!“
Ježíš je i s tebou, neměj strach,
I o tebe dnes postará se.

ILLUSTRAZIONI DI DANIELA DUCA

Na vlny nalep kousky
natrhaného modrého
krepového papíru

Vymaluj voskovými
pastelkami moře,
které Ježíš uklidnil.

Dívat se a zpívat...

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/503-biblicky-pribeh-zazrak-utiseni-boure>

<https://www.youtube.com/watch?v=73iCQn4nHxk> (italsky – možno pustit bez
zvuku a video komentovat)

<https://www.youtube.com/watch?v=W-iVl0cR0fM> (zvuk vln, možno pustit při
práci s obrázky)